

Kultur

Nyhedsredaktør: Steffen Moestrup – kultur@jp.dk

Dramatisk minerydning på museum

Særudstilling på museet Tirpitz i Blåvand slår direkte ned i en strid udløst af filmen ”Under sandet”.

SÆRUDSTILLING
LIVSFARE – MINER!
TIRPITZ MUSEET
Tirpitzvej 1, 6857 Blåvand
Til sommeren 2020

FLEMMING ØSTERGAARD
kultur@jp.dk

Tirpitz museet har åbnet sin første særudstilling i Bjarke Ingels imponerende arkitektoniske ramme i klitterne i Blåvand, der inkorporerer den gamle tyske kanonstilling i et hypermoderne museumsmiljø. Udstillingens tema er oplagt med inspiration hentet lige uden for døren, hvor strandene ved Blåvand og på Skallingen under Anden Verdenskrig blev det kraftigst minerede område i Danmark, og efter Befrielsen blev scenen for den dramatiske minerydning, der kostede i hvert fald 149 udkommanderede tyske soldater livet og lemlæstede op mod 165.

Udstillingen komplementerer dermed museets fokusområde.

På et museum er den kunstneriske frihed ikke en præmis, det er derimod den museale forpligtelse. Dermed slår udstillingen direkte ned i en af nutidens kontroverser udløst af filmen ”Under sandet”.

I et stærkt og bevægende formsprog gav den et umiddelbart indtryk af at beskrive virkeligheden ved minerydningen på vestkysten efter krigen.

Kunstnerisk frihed

Den blev af flertallet nærmest opfattet som en dokumentarisk film. Men den var behæftet med historiske fejl – først og fremmest ved at

give indtryk af, at de danske myndigheder spillede en afgørende rolle i hele minerydningen.

Som også tv-serien ”1864” viste, spiller filmmediet en stadig mere betydende rolle for offentlighedens historieopfattelse. Derfor har en særudstilling som den aktuelle en mission som historisk korrektiv til en film, hvor instruktøren er gået på

klingen med hensyn til omgåelse af historiske kendsgerninger og har måttet henvise til sin kunstneriske frihed.

Gennem et minefelt

Forholdet mellem historisk forskning og kunstnerisk frihed er i denne sammenhæng vigtig, fordi museet for at skabe oplevelsesmiljø på udstillingen har købt ku-

lisser og rekvisitter fra ”Under sandet” og viser klip fra filmen i videobåndssløjfer.

Særudstillingen er skabt i en moderne og levende museumsformidling, hvor den besøgende bl.a. skal gå gennem et minefelt, og historien i pagt med museets koncept bliver fortalt i udleverede autoguides, der skal aktiveres ved markører på de udstillede genstande. Det er

Ny udstilling på Tirpitz i Blåvand tematiserer arbejdet med at fjerne landminer efter krigen.
FOTO: PR-FOTO FRA MUSEET

vigtigt systematisk at komme hele raden rundt for at samle brudstykkerne til en sammenhængende historie om minerydningen.

Det har været udstillernes intention at skabe direkte forbindelse mellem de to måder at fortælle historien på – filmens og museernes forskningsbaserede.

Forbindelsen må siges at være tilvejebragt med kulisserne, men der trækkes ikke en streg i sandet mellem de to formidlingsformer, hvilket man nok kunne have forventet på et museum.

Kardinalsspørgsmålet, om hvor vidt filmmagerne bør føle sig forpligtet til at gengive de faktiske rammer bare nogenlunde korrekt i en historisk film, blæser stadigvæk i vinden.

Audioguidens lydspor leverer præmisserne til personlig dom, nemlig at der efter den 5. maj 1945 blev indgået en aftale mellem den britiske ”Mission to Denmark” og den tyske øverstbefalende om, at tyske tropper under tysk kommando skulle forestå minerydningen, og at danskerne blot var tildelt en kontrollerende rolle af briterne. Om det vil bundfælde sig, er et åbent spørgsmål, men udstillingen er et besøg værd for om muligt at få gang i en kildekritisk proces.

Swing-kongen nægter at abdicere

Nu er de gamle. Men Gnags-festen fortsætter på bænken under bøgen, og Peter A.G. gør sig fortjent til en forgyldt H.O.P.L.A.-nål.

ROCK/REGGAEPOP
GNAGS
ROBOT'N'ROLL
Sony Music
Udkommer den 12. april

ANDERS HOUMØLLER
THOMSEN

kultur@jp.dk

Gnags lægger sig nu fladt ned på kiropaktorbriksen og erklærer sig som ”Danmarks ældste rockband”. Så det er altså ikke længere et

spørgsmål om, hvad der sker, ”når jeg bliver gammel” – snarere hvad dagsformen er, ”nu hvor jeg er blevet gammel”.

Når man hedder Peter A.G. Nielsen, er det åbenbart ikke noget med gangstativ, lommen fuld af Werther's-karameller og en stille rødvinsslummer på bænken ved molen sammen med hans eneste tilbageværende Gnags-kumpan, guitarist Per Chr. Frost.

Finaleparty ved Smukfest

Bandet genfandt masser af plads til begejstring i 2017 med det veldrejede album, ”Nørd”, og de selverklærede dinosaurer skabte samme år gungrende finaleparty ved Smukfest.

Ethvert rygte om Gnags-giganten som værende en uddød art kan også pure af-

vises, når man lytter til det nye overskudssprudlende og genbrugsglade album. Det runder ligefrem det vanvittigt vitale.

Guldlokkende

”Jeg la’r mit humør køre guldkaret igennem byen/ jeg la’r min glæde gå i silkekimono”, lyder det i forårsbebuderen ”Guldkaret”. Den byder på herligt overvintret hippiehumor undfanget i Peter A.G.’s særlinge-snurrende hjerne. Den ukuelige humørapostel er klangligt tilbage på sin berømte gåtur med hunden gennem byen. Stråhatten letter med kulørt synthsprut og rastløs rytmik: Et genhør med gamle 1980’er-dyder, der stadig klinger friske og nutidige.

Der er fin balance mellem teknologi og det håndspille-

de, og bandet imødegår dystre fremtidsscenarier med en skøn humoristisk løsningsmodel: ”Når robotterne kommer/ siger min ven og slår ud med armen:/ Så må vi klare os på charmen!” Det følges godt på vej af syntetisk funk, boblende bas og knitrende guitarribs. Det farverige og dansable fylder en del på albummet, og Mr. Swing King er tilbage på tronen i ”Gnags Dancing”. Også dét nummer rummer poetiske grin i størrelse XL: ”Vi måtte prøve os frem, forsigtigt/ som en snusende fod i mørket”, og der lanceres en ”donkraft mod tungsind”.

Kører af sporet

I ”Berømmelse” minder sangeren om, ”hvad duerne gør ved statuerne”. Det er faktisk skideskægt – også musikalsk, selv om det melodisk

kører af sporet på sin egen excentriske maner.

”Syndflod af plastik” vender dog ryggen til trodsig optimisme og fremmaner et klichéfyldt økomareridt, der rammer lige i den neglebidente tidsånd. Nummeret er bygget på noget af en forureningsgrund med en bizar blanding af easy listening-folk, moderne programmeringspop og luksusrullende reggae. Det er langt ude. Men det er i det mindste originalt, og bandet fastholder opmærksomheden på resten af albummet med poetisk mundgodt. Også i de hyggelige og magelige ballader.

Peter A.G. er det utrættelige omdrejningspunkt for løjerne.

Han burde simpelthen belønnes med en forgyldt H.O.P.L.A.-nål.